

När ett litet barn dör – Terminologilista och fakta

Om Spädbarnsfonden

Spädbarnsfonden är en ideell organisation för föräldrar och familjer som mist ett litet barn. Vi verkar genom forskning och informationsspridning för att minska antalet barn som dör. Vår vision är att inget spädbarn ska dö av förhållanden som kan upptäckas och där medicinsk kunskap för åtgärd finns tillgänglig.

Våra lokala stöddistrikt ute i landet ordnar olika stödaktiviteter, samtalsgrupper och träffar. Vi anordnar även nationella medlemsaktiviteter. Samt att vi delar ut Spädbarnsfondens minnespåsar till relevanta sjukhusavdelningar runt om i Sverige.

Spädbarnsfondens medlemmar

Vår primära medlemsgrupp är föräldrar som mist ett barn under graviditeten eller under barnets första levnadsår.

Fakta

När man mister ett barn under graviditeten så omnämns det ofta felaktigt som ett missfall. Att omnämna ett barn som har dött som ett missfall är väldigt sårande för föräldern/föräldrarna. I största möjliga utsträckning är det alltid bäst att kalla det för vad det är - ett barn som har dött. Att kalla ett färdigt barn för ett missfall är inte bara sårande, men även förminskande och underminerar föräldrarnas/föräldrarnas rätt att sörja sitt barn. Därför är det väldigt viktigt att man använder rätt termer när man skriver om någon som har mist ett barn. Undvik helt att kalla barnet för foster. Kan man skriva om barnet utan att använda medicinska termer så är det oftast bra.

Termer:

Foster: Som medicinsk term används ordet foster från början av graviditeten till slutet av graviditeten.

Barn: Enligt Världshälsoorganisationen (WHO) definieras alla som barn efter 22 fullgångna graviditetsveckor.

Rekommendation: Vi kallar alltid ett barn som föds efter vecka 22 ett barn, inte foster. Självklart får man gärna kalla ett barn för ett barn även innan vecka 22 i graviditeten. Är man osäker använd alltid ordet barn, det sårar inte. Däremot sårar det oerhört att kalla ett barn för ett foster när halva graviditeten har gått. När föräldrarna/föräldern definierar sitt barn som ett barn, så bör det alltid kallas för barn.

Missfall & Intrauterin fosterdöd: Om man mister sitt barn någon gång under graviditetsvecka 0-12 kallas det för ett tidigt missfall. Mellan vecka 12-22 kallas det för sent missfall. Från vecka 22 till fullgången graviditet kallas det för intrauterin fosterdöd (IUFD).

Rekommendation: Använd endast ordet missfall när det handlar om tidiga missfall. För att hjälpa föräldrarna/föräldern som mist barn och bryta tabun och stigma var inte rädd för att använda ordet död och barn i samma mening. När vi omskriver vad som egentligen har hänt så förminskar vi händelsen i sig. Även om det medicinskt kallas för intrauterin fosterdöd, skriv hellre att föräldrarna har mist/förlorat sitt barn i magen eller i graviditetsvecka x. Eller barnet x dog i mammas mage i vecka x.

Begravning och ceremonier

Paragraf 3 i begravningslagen säger att det finns en skyldighet att tillhandahålla en gravplats för barn som fötts döda efter 22:a graviditetsveckan. Men lagen säger också att man får begrava sitt barn som fötts dött innan vecka 22 ifall kvinnan vill det och begär ett läkarintyg. Med utgångspunkt i begravningslagen och Socialstyrelsens föreskrifter tillsammans med ansvarig kliniks riktlinjer, så har man rätt att gravsätta ett barn efter 12 fullgångna graviditetsveckor.

Kremering och gravsättning av aska för barn som dör före vecka 12 är också i princip möjlig enligt föreskrift från Socialstyrelsen²

Ceremoni

De allra flesta som mister ett barn väljer att ha någon form av begravningsceremoni. Antingen borgligt eller i svenska kyrkans regi. För

mer information om [begravning och praktisk information>>](#)

¹ Källa: Riksdagen.se

² Socialstyrelsens föreskrifter om abort. SOSFS 2009:15 samt Socialstyrelsens ändring i föreskrifterna (SOSFS 2009:15) om abort SOSFS 2011:21. <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2012/2012-1-18>

En ceremoni är för många ett nödvändigt avslut, ett avstamp in i fortsatt sorgebearbetning. På samma sätt som en begravning är för alla som mist en nära anhörig.

Varför är det viktigt att lyfta föräldraberättelser om att mista ett litet barn?

Vi har kommit långt vad gäller bemötande, rutiner och stöd till föräldrar som mist ett barn. Det finns dock alltid utrymme för förbättring och det är allas vårt ansvar som skriver om ämnet att vara en del av den förbättringen. Det är viktigt att lyfta föräldraberättelser för att andra som förlorat ett barn ska känna sig mindre ensamma och känna igen sig i andras berättelser. Det är viktigt för allmänheten att läsa om föräldrar som mist barn, för att förbättra omgivningens bemötande och för att bryta tabun. Genom att läsa att det värsta kan hända kan också innebära att man räddar ett annat barns liv.

Det finns många missuppfattningar kring att förlora ett barn. Ofta får den/de som mist ett barn många välmenade råd som upplevs som väldigt sårande eller förminskande. Här finns tips om hur man kan [bemöta den som mist barn>>](#)

Att förlora ett barn är bland det värsta som kan hända en människa. Det finns ett tydligt före och efter. Sorgprocessen tar olika lång tid för olika människor. Man lär sig leva med sorgen och den blir en del av livet och ens vardag, men det kommer alltid att finnas en saknad. Bemöt en person som har mist ett barn, med empati och känslighet, på samma sätt som du hade bemött något som mist en nära anhörig oavsett ålder på den personen. Alla som har levt, vare sig de föds döda eller inte, har funnits. De är en del av familjen och kommer alltid att vara det. När ett barn dör, dör även en del av förälderns/föräldrarnas framtidsdrömmar. Att mista ett barn är ett trauma och trauman tar tid att läka och man behöver hjälp och stöd. Därför finns Spädbarnsfonden.

Kontakta oss gärna vid frågor.

Angela Jones, verksamhetsansvarig Spädbarnsfonden

031-387 57 57 kansliet@spadbarnsfonden.se